

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Valerii Andreae Desselii Erotemata Ivris Canonici

Andreas, Valerius

Francofurti & Lipsiae, 1720

XXX. De decimis, & Primitiis & Oblationibus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-63277](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-63277)

entum est, ut non obligentur fideles, Mis-
sam audire in propria Parochia, neque con-
cionem proprii parochi.

(Peccata confiteri, & absolutionem petere,
nec non sacra Synaxi quis uti debet regulariter in
propria s. ea Parochia, cujus est parochianus:
nec hic, ordinario pastore relicto, ab alterius
Ecclesie & Diceceleso ministro ad sacram cœ-
nam admitti debet. Vid. Carpz. l. 2. *Jurispr.*
confessor. tit. 18. def. 290. 29. l.)

De Decimis, Primitiis & Oblatio-
nibus.

TIT. XXX.

Spectant quoque ad res, Clericorum exter-
nas, quas illis laici pendunt, intuitu mi-
nisterii Ecclesiastici, Decimæ Primitiæ,
Oblationes.

1. Decima quid?

Decimæ sunt decima vel quota pars
bonorum omnium, quoque modo
licite quæsiturum, ministeriis Ecclesiæ de-
bita & quotannis persolvenda. Dixi *quota*
pars; quia non semper decima pars solvi-
tur, sed interdum duodecima, vigesima,
vel alia, quamvis portio illa semper vocetur
& habeatur pro Decima.

2. Quo jure sunt debita?

Jure

Jure divino eas Clericis deberi, communis est Canonistarum sententia: turque hac ratione, quod omni iure bita fit sustentatio illis, qui sacris

c. 14. b. t. c. strant, quodque non ab hominibus, ab ipso Domino decimæ dicantur

25. eodem. tutæ, & divina constitutione deberi.

c. 31. eod. que in signum universalis domini, quodam titulo speciali Dominus sibi

l. 1. Var. decimas reservaverit. Verum contra

c. 17. Theologorum opinio hodie magis

muniter recepta est, quam & Covarr.

bat, scil. quotam decimarum temporis

legis Evangelicæ & a temporibus Apostolorum,

solo jure Ecclesiastico debitas

fuisse & deberi: tum quia nullum

Vide Val- re in lege Evangelica extet præceptum

len. hic S. etiam quia si decimæ juris essent

4. num. 4. consuetudine contraria tolli aut minui

possent.

3. Quotuplices sunt?

c. 4. & 5. I. Decimarum alia sunt Prædialia

l. h. t. quæ debentur ex fructibus prædiorum

arborum, pecorum, apum, columbarum

ex obventionibus molendinorum & similibus.

c. 5. 21. 22. Alia Personales, quæ solvantur

& 23. eod. de rebus, quas quis sua industria & labore

c. 20. 22. & acquisivit, veluti ex negotiatione, militia,

26. eod. militia, aliave professione.

bus alii addunt *Mixtas*, partim prædiales, partim personales, ut quæ ex fructibus pecorum aliorumve animalium, veluti quæ ex foetu, lana, lacte colligantur.

II. Decimæ vel sunt *Majores*, quæ percipiuntur ex frumento, siligine, avena, hordeo, & similibus; & hæ sunt uberior, plusque emolumentum adferunt & magis certæ sunt: vel *Minores* sive *Par-* c. 7. § 12. *ve*, quæ sunt minutiores, leviores & mino- h. t. c. § nis momenti, ut quæ percipiuntur ex fru- 28. eod. c. ctibus hortorum, agnellorum, porcello- 33. eod. rum, & similibus.

4. *Qua est differentia inter Decimas Prædiales & Personales?*

Quod prædiales solvendæ sunt integræ non deductis expensis, quæ fieri solent in prædia colenda, in quærendos & colligendos fructus, idque sine deductione censuum ac tributorum. Personales vero non nisi deductis expensis, quæ negotiationis *l. Mutias* causa sunt: quia in negotiatione nihil cen- 30. D. Pro setur acquisitum, nisi quod superest, dedu- socio. ctis expensis.

5. *Quibus debita sunt Decimæ?*

Personales Ecclesiæ debentur parochiali, in qua quis Ecclesiastica percipit, vel per-

Q

c. 20. 29. & percipere debet Sacramenta. Prædialibus vero ei Ecclesiæ, in cujus ditione prædialia sita sunt. Nisi consuetudo alibi aliter prædict. qu. habeat, & decimæ prædiales personarum habeantur. Cæterorum decimæ jure communi ita debentur Parochiæ sive Ecclesiæ parochiali, ut non Parocho sint debitæ & solvi debeant. Parocho quidem debentur immediate, cum ea mediante etiam alteri Cathedrali aut Collegiali Ecclesiæ deberi possunt, quæ proinde licet Ecclesia sit principalis decimas recipiens, non recipit eas ab alio titulo quam Parochiæ.

6. *A quibus, aut qui ad eas solvenda debentur?*

Cap. 24. b. Regulariter omnes; nisi si qui se ab earum præstatione spectent esse exemptos. Etiam Pagani & Judæi quia onus est ipsarum rerum, ad eas cuncte ex devenerint. Etiam Clerici si prædialia titulo patrimonii aut alia spirituali possideant, imo & Monachi prædialibus, quæ ipsi conducunt, non propriis manibus excolunt. Quod decimas attinet personales, earum obligatio plerisque locis abiit in defectum; ut earum, quas mixtas vocant, quin & prædiales alibi aut sublatæ & mutilatæ.

7. *Quiergo & qualiter sunt exempti a prestatione decimarum?*

I. Alii privilegio summi Pont. qui si non tollere & omnino abolere universum jus decimarum, saltem quibusdam personis remittere potest, prout legitur *c. 8. cum 4. seq. b. t.* multos Religiosos a solvendis decimis exemptisse. II. Alii consuetudine legitime introducta, ne scilicet vel Clerici ullas *c. 12. b. t.* solvant decimas, vel laici non solvant *Nav. in. Manuali* personales, prout hodie ex consuetudine passim fere invaluit; vel ne minutæ *c. 21. n. 31.* decimæ solvantur, veluti olerum, fabarum & similibus. III. Alii præscriptio- *schol.* ne temporis vel memoriam hominis excedentis, si sine titulo, vel XL. annorum cum titulo: quia non minori tempore *c. 4. 6. 58.* contra Ecclesiam currit præscriptio. De *sup. de* nique alii Compositione seu Transactio- *præscript.* ne, eaque perpetua & cum consensu Episcopi facta: vel Remissione ejus, cui *Hostien. in* debentur decimæ, ad tempus, non in *Summa b.* perpetuum; quia alias superet alienatio. *i. Papon. l. nem.* IV. Modus quoque solvendi decimas, sive quantitas decimarum præscribi *l. t. 12. art. 3. Canis. in* potest, puta, ut quinta, septima, vicesima *Summa l.* præsterur, dummodo conformis solutio *2. t. 25. §.* fuerit, id est, eadem ratione & in eadem *penultim.* quantitate semper facta.

Q 2

8. An

8. *An & laicis acquiri potest jus percipiendarum decimarum?*

c. 17. & c. 31. h. r. c. Cau- sam 7. sup. De praeser. Nullo modo, sive ex donatione, remissione, aut praescriptione: quia decimae Sacerdotibus solvuntur pro ministerio Ecclesiastico: estque decimarum spirituale; quod in laicis non cadit. Exceptis decimis, in qua *c. Tua 25. h. r. c.* nominatim a summo Pont. in concessione est, non etiam a Principe aliquo vel Imperatore; & decimis, quae olim ante concilium Lateranense laicis de Ecclesia beneficiis in feudum, sive in beneficium concessae fuerunt, quae ideo vocantur *Decimatio antiqua*. Cujusmodi sunt in Gallia & hoc Belgio multae, quae hoc modo in proprietatemque laicorum transferuntur.

9. *Quae dicuntur Decimae novales?*

c. 1. & 2. de V. S. Gl. in c. 4. V. pa- scuis h. r. Quae debentur ex agro de novo ad culturam redacto, de quo non extat memoria quod aliquando cultus fuerit, & qui ad culturam vel modicum, vel nullum fructum adferebat.

10. *Quibus debita sunt referenda Decimae?*

De jure communi debentur Ecclesiae Paroeciali, in cujus finibus exsurgunt.

quidem pro modo limitum, si novalis
ager inter duas confines Parochias ad cul-
turam redactus fuerit, exclusis omnibus *c. 13 & 1. 29.*
aliis, quibus alias in eadem Parochia *ex cum seq. b.*
privilegio vel præscriptione decimæ pendi *t. c. 7. in f.*
solent. Idque propter strictam privile- *De privil.*
gii interpretationem, quæ ultra tenorem *Papon. l. 1.*
privilegii porrigi non debet: & quia in *tit. 12. art.*
decimis novalium nulla possessio requisita *7. Cha-*
ad præscriptionem dari potest. Hodie ta- *rond. 1.*
men ex consuetudine plerumque locorum *Resp. c. 27.*
aliud receptum videmus. *& 28.*

ii. *Quæ dicitur portio canonica decima-
rum sive Congrua por-
tio?*

Est portio, decimis potissimum *su. c. Extir-*
mi solita, quæ debetur Parochis, vel eo- *panda 30.*
rum Vicariis, si forte dignitati vel præ- *sup. de*
bendæ Ecclesia Paræcialis fuerit annexa, *præb.*
ad congruam & decentem vitæ sustentatio-
nem necessaria.

ii. *Quid hic venit sub Congrua sustenta-
tione?*

Quicquid Clericus potest sibi, supel-
lectili, famulatio, recreationi, hospita-
litate, donationibus &c. juxta regulam
rectæ rationis impendere: idque pro mo-
do & facultate decimarum, pro labore
Q3 & one-

& onere beneficii seu officii, quod possidet & administrat, pro qualitate Prebendarii parochialis vel Vicarii perpetui, iudici liberum videatur statuere de huiusmodi portione sufficiente presbyteris assignanda.

13. *Quid dicuntur Primitia?*

Sunt primi fructus agrorum & arborum, vel sunt oblationes primorum fructuum, Deo, ut bonorum omnium merito, vel ejus Ecclesiae, debitorum usum ministrorum Ecclesiae, cujusmodi oblationes olim ter in anno exhiberi solebant, puta in Paschate frumenti novi; in Ascensione Pentecoste panis novi, & mense Septembri vini novi.

14. *Quae est quantitas Primitiarum?*

Ea olim definita non erat: sed magis ex voluntate & devotione pendebat oblationem, quam juris Pontificii ad necessitatem. Postea in consuetudine & necessitatem hæc res abiit, modusque certus præscriptus: nempe quod spectat ad animalia, e centum vitulis unus, & de reliquis: de cæteris fructibus, ut de vini, frumento, non minor quam sexagesima pars. Parocho autem amplius quam quartam partem ex fructibus licet. Alibi aliter ex usu & consuetudine.

ne major minorve quantitas præstari so-
let.

15. *Quæ dicuntur Oblationes ?*

Quæcunque de propriis & licitis rebus
ad Altare DEO & Ecclesiæ a fidelibus pro
peccatis offeruntur. Numerantur autem
Oblationes (ut & Decimæ ac Primitiæ in
solis Ecclesiarum bonis, ceduntque vel Pa-
rocho, si fiant in Ecclesia parochiali; aut
aliis Sacerdotibus, qui pro populo orare te-
nentur : non etiam Laicis. Quin imo & qui *d. c. 17.*
eas de factò accipit, & qui tradit laico, ra-
ptor & sacrilegus judicatur, inquit Pont.

(Oblatione Ecclesiæ facta non impetratur re-
missio peccatorum.)

De Regularibus & transeuntibus ad
Religionem.

TIT. XXXI.

Hactenus vidimus de Clericis, eorum mo-
ribus & rebus externis, quæ sunt Cleri-
corum propriæ : sequitur deinceps de
Regularibus, qui scil. certæ regulæ &
Religioni adstricti sunt, eorumque mo-
ribus & bonis externis.

1. *Qui dicuntur Regulares ?*

Regulares hic vocantur, qui voto pau-
pertatis, obedientiæ, castitatis ob-
stricti

Q4